

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший заступник

Міністра оборони України

генерал-лейтенант

Олександр ПАВЛЮК

“30” березня 2023 року

ВІЗІЯ

**системи “патронажу” держав-членів НАТО над військовими
навчальними закладами в системі Міністерства оборони України**

Реалізація стратегічного курсу України на набуття повноправного членства в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору (далі – НАТО) потребує досягнення взаємосумісності Збройних Сил України й інших складових сил оборони з відповідними структурами держав-членів НАТО у максимально стислі строки, суттєвої активізації впровадження реформ для досягнення відповідності критеріям членства в НАТО. Задля досягнення високого рівня операційної сумісності, приведення процедур прийняття рішень, планування та проведення операцій до відповідності зі стандартами НАТО, комплектування Збройних Сил України вмотивованим, професійним і освіченим особовим складом, система військової освіти України має слідувати тенденціям розвитку та переймати досвід відповідних структур держав-партнерів НАТО. У цьому контексті військова освіта є основою для поглиблення взаємосумісності на основі транзиту західної військової теорії, моделей та процедур НАТО в оборонну сферу та практику військ (сил) Збройних Сил України.

Серед основних завдань трансформації системи військової освіти України, закріплених Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. №1490 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 15 грудня 1997 р. № 1410», є:

- створення багаторівневої системи професійної військової освіти відповідно до стандартів НАТО, кращих вітчизняних та закордонних практик, власного досвіду ведення бойових дій;

- досягнення взаємосумісності структури професійної військової освіти для підготовки військових фахівців Збройних Сил України та інших складових сил оборони з відповідними структурами держав-членів НАТО;

- прискорення процесу впровадження сучасних інформаційних, інформаційно-комунікаційних технологій і технологій дистанційного навчання;

- приведення рівня підготовленості науково-педагогічних (педагогічних) працівників, інструкторського складу у відповідність з метою та змістом професійної військової освіти;

- забезпечення достатнього рівня знань іноземних мов військовослужбовцями Збройних Сил України та інших складових сил оборони в обсязі, необхідному для впровадження політик і стандартів НАТО в діяльність усіх ланок органів військового управління та ефективної участі у заходах міжнародного оборонного співробітництва, міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки та навчання за кордоном;

- організація освітнього процесу з використанням нових, сучасних зразків озброєння і військової техніки, тренажерів, навчально-тренувальних систем, комплексів, лабораторій, центрів моделювання та ефективного використання наявних ресурсів військових навчальних закладів, які здійснюють підготовку військових фахівців для Збройних Сил України та інших складових сил оборони;

- розширення партнерської співпраці між українськими військовими навчальними закладами та військовими навчальними закладами держав-членів НАТО та Європейського Союзу.

Система “патронажу” як удосконалений формат співпраці військових навчальних закладів України та держав-членів НАТО може бути реалізована як найбільш ефективний формат співпраці у питаннях імплементації західних практик та стандартів НАТО в освітній процес, з одного боку як чинник змін функціонування навчальних закладів, з іншого – як основа змін теорії воєнного мистецтва, переходу до західної моделі як елементу трансформації ментальної моделі офіцерських кадрів та сержантського корпусу у відповідності до вимог сучасності.

Метою створення та забезпечення системи “патронажу” є розвиток взаємосумісної з НАТО системи професійної військової освіти та

післявоєнне відновлення військових навчальних закладів у системі Міністерства оборони України.

Зазначена мета має розглядатися у контексті коротко-, середньо- та довгострокового планування.

Досягнення мети потребує реалізації наступних завдань:

- визначення потреб військових навчальних закладів у системі Міністерства оборони України в допомозі за потенційними напрямками співробітництва професійної військової освіти за рівнями військової освіти (тактичного, оперативного та стратегічного) в рамках системи “патронажу”;

- визначення відповідальних виконавців із заінтересованих структурних підрозділів Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України та військових навчальних закладів у системі Міністерства оборони України;

- узгодження та встановлення механізмів взаємодії, координації, зворотнього зв'язку й отримання матеріально-технічної, матеріальної, дорадчої та консультативної допомоги, обміну досвідом ведення війни;

- розробка й імплементація Дорожньої карти впровадження системи “патронажу” держав-членів НАТО над військовими навчальними закладами в системі Міністерства оборони України з чітким переліком необхідних заходів, розподілом напрямків відповідальності учасників проекту;

- інформування відповідних представників держав-членів НАТО, центрів досконалості (COE), Програми НАТО з удосконалення військової освіти (Програми НАТО DEEP) та інших заінтересованих сторін про потенційні напрямки співпраці та сприяння військовим навчальним закладам в системі Міністерства оборони України в рамках системи “патронажу”.

З метою забезпечення ефективності функціонування системи “патронажу” пропонується концентрувати зусилля держав-партнерів НАТО за основними групами напрямків підтримки: освітня складова, підготовка особового складу, матеріально-технічна допомога.

Напрямки підтримки в системі “патронажу”:

1. Освітня складова

- допомога в формуванні системи забезпечення якості професійної військової освіти та підготовці курсів професійної військової освіти до сертифікації відповідно до стандарту НАТО Bi-SCD 075-007 “Education and Individual Training”;

- започаткування спільних освітньо-наукових проєктів і залучення нових партнерів до вже існуючих ініціатив;
- обмін інформацією та вивченими уроками ведення бойових дій;
- удосконалення системи мовної підготовки;
- удосконалення освітніх програм у відповідності до вимог НАТО.

Допомога в підготовці курсів професійної військової освіти до сертифікації може бути організована на трьох рівнях військової освіти із визначенням провідних військових навчальних закладів держав-членів НАТО, які виступатимуть у якості “патронів” для військових навчальних закладів в питаннях імплементації стандартів НАТО у широкому контексті в системі військової освіти України.

Доцільно на основні партнерські навчальні заклади покласти функцію координації діяльності в межах видової належності та відповідно до рівнів професійного розвитку L-1A, L-1B, L-1C та L-2, а також продовжити тісну співпрацю з військовими навчальними закладами держав-членів НАТО, що попередньо сприяли розробці курсів професійної військової освіти в рамках Програми НАТО DEEP.

Співпрацю з іншими партнерськими військовими навчальними закладами організувати відповідно до специфіки підготовки за напрямками. Передбачити можливість широкої співпраці профільних військових навчальних закладів держав-членів НАТО в розрізі розробки та впровадження нових освітніх програм (модулів, тем), проведення спільних командно-штабних навчань і воєнних ігор.

На оперативному та стратегічному рівнях продовжити співпрацю між Національним університетом оборони України імені Івана Черняхівського та Балтійським оборонним коледжем (Baltic Defence College), як основним “патроном” у розробці та синхронізації освітніх програм курсів професійної військової освіти. Передбачити широке коло партнерів, у межах кожного з рівнів (L-3, L-4 та L-5 для удосконалення окремих компонентів (модулів)) освітніх програм відповідно до профілю та компетенції військових навчальних закладів держав-партнерів НАТО. Зокрема, продовжити співпрацю з Оборонним коледжем НАТО (NATO Defence College), Національними університетами оборони США, Канади, Великої Британії.

Поінформувати військові навчальні заклади та центри досконалості держав-членів НАТО про напрямки підготовки фахівців і перспективні дослідження в системі Міністерства оборони України з метою визначення пріоритетних напрямків співробітництва у системі “патронажу”. Ознайомити зацікавлені установи про розпочату роботу за профільними

галузями (проекти військових навчальних закладів у системі Міністерства оборони України, а також в рамках DEEP, Бюро НАТО з міжнародної мовної координації (BILC) тощо), розглянути шляхи їх залучення.

Сприяння в покращенні ефективності системи мовної підготовки має бути організоване з урахуванням положень Дорожньої карти з удосконалення мовної підготовки у Збройних Силах України на 2021 – 2025 роки. Робота за цим напрямком може спрямовуватися на:

- розбудову спроможностей курсів іноземних мов при військових навчальних закладах;

- перегляд програм викладання іноземної мови курсантам тактичного рівня;

- залучення до підвищення кваліфікації фахівців з мовного тестування, викладачів англійської мови в рамках Програми НАТО DEEP та Бюро НАТО з міжнародної мовної координації.

Робота за напрямком удосконалення освітніх програм курсів професійної військової освіти у відповідності до вимог НАТО повинна базуватися на досвіді та з урахуванням рекомендацій, наданих експертами НАТО в рамках попередніх інституційних аудитів системи військової освіти. Таким чином сприяти проведенню сертифікації (акредитації) курсів професійної військової освіти за стандартами НАТО.

2. Підготовка особового складу:

- підготовка науково-педагогічних працівників військових навчальних закладів до викладання процедур планування та прийняття військових рішень у відповідності до стандартів НАТО (Troop Leading Procedures, Military Decision Making Process, Operational Planning Process);

- підвищення рівня володіння англійською мовою науково-педагогічними працівниками, курсантами та слухачами військових навчальних закладів;

- інтенсифікація обміну стажувань і візитів курсантів і викладачів військових навчальних закладів України та навчальних установ Альянсу.

Робота за цими напрямками має реалізовуватися з урахуванням уже існуючої співпраці у сфері підготовки особового складу в рамках Програми НАТО DEEP.

3. Матеріально-технічна допомога в короткостроковій перспективі

зосереджуватиметься на модернізації навчально-матеріальної бази військових навчальних закладів сучасними зразками озброєння та військової техніки, тренажерів, навчально-тренувальних систем, комплексів, лабораторій, центрів моделювання, впровадженні нових технологій для освіти таких, як розширена реальність - XR (eXtended

Reality), що включає в себе застосування окремих компонентів (VR, AR та MR), пов'язану з нею концепцію застосування штучного інтелекту для навчання, а в середньо- та довгостроковій перспективі – післявоєнне відновлення (ремонт будівель, комп'ютерне обладнання, засоби дистанційного навчання, програмне забезпечення).

Таким чином організація “патронажу” держав-членів НАТО над військовими навчальними закладами Міністерства оборони України буде сприяти якнайшвидшому переформатуванню системи професійної військової освіти на стандарти та вимоги НАТО, досягненню взаємосумісності зі збройними силами держав-партнерів НАТО, нарощенню спроможностей Збройних Сил України протистояти сучасним викликам.

Потенційні механізми взаємодії

-на вищому рівні – **Об'єднаний комітет** для узгодження діяльності координаційних груп, окремих учасників у сфері військової освіти України та держав-членів НАТО. Загальну координацію від української сторони покласти на Департамент військової освіти і науки Міністерства оборони України та фахівців Представництва НАТО в Україні;

-на середньому рівні – в Об'єднаному комітеті створити **три окремі Координаційні групи** за напрямками підтримки в системі “патронажу”. В кожній окремій групі визначити секретаря, представника української сторони;

-на нижчому рівні – **Робочу групу** при кожному військовому навчальному закладі в системі Міністерства оборони України. В складі Робочої групи передбачити залучення представників військового навчального закладу та держави-“патрона” НАТО.

Залучити до системи “патронажу” наступні військові навчальні заклади в системі Міністерства оборони України:

1. Національний університет оборони України імені Івана Черняховського;
2. Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба;
3. Національну академію сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного;
4. Українську військово-медичну академію;
5. Військову академію (м. Одеса);
6. Житомирський військовий інститут імені С.П. Корольова;
7. Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут;

8. Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут”;

9. Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

10. Інститут Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”

11. Військовий юридичний інститут Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Очікуваний результат:

-сприяння в імплементації багаторівневої системи професійної військової освіти відповідно до стандартів НАТО, кращих вітчизняних та закордонних практик, власного досвіду ведення бойових дій;

-досягнення взаємосумісності структури професійної військової освіти для підготовки військових фахівців Збройних Сил України та інших складових сил оборони з відповідними структурами держав-членів НАТО;

-забезпечення та організація спільної централізованої підготовки офіцерського складу оперативного та стратегічного рівня Збройних Сил України та інших складових сил оборони, постійне оновлення змісту професійної військової освіти;

-розробка та імплементація в освітній процес військових навчальних закладів оновлених освітніх програм, спрямованих на формування нового стилю військового лідерства, доброчесності, підвищення рівня практичної підготовки та готовності до професійної діяльності з урахуванням потреб інтеграції в НАТО та власного досвіду ведення бойових дій;

-створення нового освітнього середовища, яке спонукатиме військовослужбовця до постійного саморозвитку, а в Збройних Силах України буде реалізовано принцип “Освіта продовж усієї військової кар’єри”;

-прискорення процесу впровадження сучасних інформаційних, інформаційно-комунікаційних технологій і технологій дистанційного навчання;

-приведення рівня підготовленості науково-педагогічних (педагогічних) працівників, інструкторського складу у відповідність з метою та змістом професійної військової освіти;

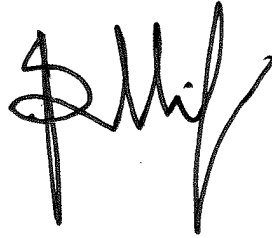
-забезпечення якості військової освіти;

-надання консультацій щодо приведення організаційно-штатних структур до відповідних військових навчальних закладів НАТО;

-розширення партнерської співпраці між українськими військовими навчальними закладами та військовими навчальними закладами держав-членів НАТО;

-сприяння в імplementації Дорожньої карти з удосконалення мовної підготовки у Збройних Силах України на 2021 – 2025 роки.

Директор Департаменту військової освіти і науки
Міністерства оборони України

Володимир МІРНЕНКО